

SAARE-LIIVI MERETUULEPARGI KESKKONNAMÕJU HINDAMINE

Keskkonnamõju hindamise programmi avalik arutelu Lätis

13.10.2022 kell 17.00-18.00 Microsoft Teams keskkond

Osalejad: Riin Kutsar, Epp Zirk, Kristiina Nauts, Andrus Zavadskis, Liisa Mällo, Liina Roosimägi, Helēna Kekure, Ilze Lielvalode, Rainer Persidski, Pēteris Daknis, Dzintars Vainovskis, Ilze Urtāne, Kristy Käärid, Kaspar Anderson

Protokollija: Epp Zirk (keskkonnaspetsialist, Hendrikson&Ko OÜ)

Koosoleku tõlk: Dita Lince

1. Projekti tutvustus (avalikul arutelul näidatud slaidid on lisatud protokollile)

Liisa Mällo (meretuuleparkide arendusjuht, Utilitas Wind OÜ) andis ülevaate meretuulepargi rajamise protsessist ja projektist.

Riin Kutsar (KMH juhtekspert, Roheplaan OÜ) tegi ülevaate keskkonnamõju hindamise programmist.

2. Küsimused, ettepanekud

Ilze Lielvalode (Läti vabariigi keskkonnajärelevalve amet) selgitas Läti kolleegidele ning teistele huvitatud osapooltele, mis protsessiga ja etapiga on tegu.

Dzintars Vainovskis tõi välja, et ei leidnud saadetud materjalidest infot mereliikluse kohta. Tavapäraselt on näitaks Rootsi meretuuleparkide mõjuhindamistes eraldi käsitletud mereliikluse temaatika - nii olemasoleva liikluse info kui ka mõju hinnang. Oluline on selline teave lisada.

Riin Kutsar täpsustas, et antud juhul ei ole veel tegemist hindamise aruandega, vaid mõjuhindamise esimese etapiga, kus kaardistatakse olemasolev olukord ja vajadus hindamiseks. Aruande pikas inglise keelses tõlgitud versioonis on nimetatud, et projektiala läbivad laevaliikluslad ja ka lennuliiklusala. Seega neid teemasid hinnatakse, muuhulgas ka navigatsiooniriskina, tehes seejuures koostööd Eesti Transpordiametiga. Algatatud hoonestusloa taotluse alaga võrreldes on uuringualadest välja jäetud lõunapoolne tipu osa, kuna seda ala läbivad laeva- ja lennuliiklus ning seal on ka teised keskkonnapiirangud, mistõttu tegeleme praegu kesk- ja põhjaosaga, kus arendusvõimalused on tõenäolisemad. Kokkuvõtlikult saab öelda, et teema on keskkonnamõju hindamise programme kaardistatud ja mereliikluse teemasid vaatame ja hindame. Vaatamata sellele, et konkreetsed alad on juba praegu rohkem kõrvale jätnud, me selle hindamisega aruande koostamise etapis tegeleme. Täpsem info edastatakse KMH aruandes.

Kaspar Anderson täpsustas näidatud slaididel olevat infot tuulepargi kauguse kohta rannikust. Kirjas oli, et 11 km Läti rannikust, kuid ilmselt on mõeldud kaugust piirist.

Liisa Mällo selgitas, et tegemist on kaugusega riigipiirist ning vastav info slaididel saab korrigeeritud.

Rainer Persidski soovis täpsustada ja saada selgitust kumulatiivsete mõjude hindamise meetoodika osas – milliseid alternatiive kumulatiivse mõjuhindamise kontekstis omavahel

võrreldakse? Erinevate projektide mõjuhindamised ei liigu ühes tempos ning vaadeldaval hetkel võivad olla erinevates etappides.

Riin Kutsar selgitas, et esmalt hinnatakse, mis on realistlik alternatiivne lahendus Uultas Wind projektialal ja seda realistlikku alternatiivi hinnatakse koosmõjus teiste lähipiirkonnas olevate kavandatavate tegevustega, arvestades seejuures alternatiivi, mida on nende aruandes reaalseks peetud. Vajadusel on mõistlik seda teemat arutada eraldi Keskkonnaministeeriumiga.

Riin Kutsar uuris, et mis ajani võib oodata avalikustamise käigus laekuvat tagasisidet Läti poolt.

Ilze Lielvalode selgitas, et kommentaaride esitamise tähtaeg on antud 24.10.2022, millest on teadlikud kõik osapooled ning selle tähtajaga ka arvestatakse tagasiside esitamisel Eestile. Kindlasti on soov saada ka käesoleva kohtumise protokoll.

Liisa Mällo täpsustas, et avaliku arutelu protokoll saadetakse läti keelsena.

Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõjude hindamine

Piiriülene avalik arutelu, Läti

12.10.2022

UTILITAS

Utilitas on suurim taastuvenergia tootja Eestis

18,3 Mm³ Kõrvaldatud geotermia	1,210 MW Põlv- ja gaasivõrgu võimsus
2,4 TWh Kõrvaldatud energiat	3 Riigiasutuste ja ettevõtete energiatarve
9 Päikeseenergia	2 Tuuliparki Lätis (Sindra 25,8 MW ja Tagaste 10 MW)
5 100 Kõrvaldatud tootmist	375 000 Kõrvaldatud tootmist

Ettevõtte omanikud on juhtiv rahvusvaheline turisfond European Diversified Infrastructure Fund II (EDIF II), millele võrdselt kuuluvad Sanitex Investment ja KTH Asset Management. Üksikutele aktsionäridele kuuluvad ettevõtted.

Utilitas Wind on kinnitunud taastuvenergia tootmisele, mis tagab taastuvenergia ja taastuvenergia tootmise

Utilitas Wind on kinnitunud taastuvenergia tootmisele, mis tagab taastuvenergia ja taastuvenergia tootmise

Utilitas Wind on kinnitunud taastuvenergia tootmisele, mis tagab taastuvenergia ja taastuvenergia tootmise

UTILITAS

Kavandatava tegevuse kirjeldus

Asukoht ja eesmärgid:

- Liivi laht, Kihnu saarest läänes
- Lähimad tuulikud Läti rannikust ca 10,3 km kaugusel
- Ehitise kasutamise otstarve on meres paiknevate tuuleelektrijaama rajatiste kaudu elektritootmist ja/või vesiniku tootmist

Tuulikute arv:

- Hoonearu alusele toetuse kohaselt maksimaalselt 299 tuulikut
- KMH raames hinnatakse põhialternatiivi, milleks on kuni 160 elektrituulikut, omavahelise kaugusega 1-1,25 km
- Arenduse eesmärgis etapis on planeeritud püstitada, vastavalt põhivõrguettehoidete poole väljatöötatud tehnilistele tingimustele, ligikaudu 80 tuulikut koguvõimsusega 1200 MW

UTILITAS

Kavandatava tegevuse kirjeldus

Tuulikute parameetrid:

- KMH kättesaadavate turbiinide nimivõimsust vahemikus 14-20 MW ning uuringu maksimaalne tipuvõimsus ulatub kuni 400 m-ni
- Hetkel suurimad avalikult arvamisele pakutavad tuulikud on 14-15 MW, roottori diameetriga 220-236 m

Vundamendi tüüp:

- Kuna planeeritaval alal kõrgus merepinnast vahemikus 10-30 m, siis sellest tulenevalt on tšeenalised, et kasutusele tuleb võtta erinevaid vundamendi konstruktsioone
- Vundamenditüübid:
 - gravitatsiooniline vundament
 - vaivundament
 - tripood vundament
 - sõrestikvundament

UTILITAS

Kavandatava tegevuse kirjeldus

Veekaabellide süsteem ja ühendus põhivõrguga:

- Kavandatava veekaabellini orienteeruv pikkus on ca 33 km ning selle koridori laiuskes meres on arvestatud 6-20 m
- Veekaabellini randumine Eestis ning ühendamine elektrivõrku Eesti territooriumil
- Lisaks rajatakse meretuuleparki ka vähemalt üks alajaam, kuhu koonduvad tuulikutele tulevad elektrikaablid ning kus muundatakse pinget elektrivõrgu liitumiseks sobivale pingetasemele

UTILITAS

Saare-Liivi meretuulepargi indikatiivne ajakava ja hetkeseis

2017 Põhivõrgu alusele toetuse määra määramine ja veekaabellide ehitamine	2021 Hoonearu alusele toetuse määra määramine ja veekaabellide ehitamine	2022-2025 Kõrvaldatavate turbiinide, sh uuringute läbiviimine	2025-2027 Projektide ehitamine ja tuuliparki ehitamine	2028 Tuuliparkide ehitamine etapi viimistamine ja elektrivõrgu ühendamine
--	---	--	---	--

- KMH programmi koostamisega alustati 2022. aasta veebruaris
- September-Oktoober KMH programmi avalik väljapanek Eestis, sh piiriülene väljapanek Lätis, Leedus, Soomes ja Rootsis
- KMH programmi avalikult arutelu on kavandatud lisaks tänasele kohtumisele, Kihnus (17.10) ning Pärnus (19.10)
- KMH programmi heakskiitmine detsember 2022.

UTILITAS

Saare-Liivi meretuulepargi KMH ja koostööpartnerid

Ülesanne	Partner	Lõpetamise periood
Yhteinen määrittäminen	WSP Global Inc., Kerttu Ots	2022-2024
Mõju merepõhja elustikule ja elustikule, kumuleeritud koostööpartnerite kogu	TÜ Eesti Mereinstituut	2022-2023
Mõju mereelustikule	TÜ Eesti Mereinstituut	2022-2023
Mõju linnastikule	Eesti Ornitholoogiline	2023-2023
Mõju kaladele	TÜ Eesti Mereinstituut	2022-2024
Mõju nahtkõrtele	Elutik OÜ	2022-2023
Mõju mereelustikule (hõlpsad)	MTU Pro Mare	2023-2024
Mõju mereelustikule (hõlpsad) ja linnastikule ning mõju mereelustikule ja mereelustikule	Eesti Mereakadeemia	2023-2024
Mõju hüdrolüüsile (hõlpsad) ja linnastikule	Koostöö Transpordiametiga	2023-2024
Mõju hüdrolüüsile (hõlpsad) ja linnastikule	TallTech	2023-2024
Mõju hüdrolüüsile (hõlpsad) ja linnastikule	Teostaja selgumisel	2023-2024
Mõju hüdrolüüsile (hõlpsad) ja linnastikule	Teostaja selgumisel	2023-2024

KMH uuringute koostööpartnerid

- Keskonnamõju hindamise programmi koostab keskkonnakonsultatsioonifirma Roheplan OÜ koostöös Hendrikson & Ko OÜ-ga.
- KMH juhteksperdis on litsentseeritud KMH ekspert Riin Kutsar (KMH litsents nr KMH031).
- KMH programmi koostamise on kaasatud mitmeid oma valdkonnas juhtivaid eksperte nii Eestist kui välismaalt.
- Sõlmitud on lepingud kõigi hoonestusloa algatamise otsuses välja toodud keskkonnuuringute teostamiseks ja suurem osa uuringuid on juba käimas.
- Uuringute tulemused selguvad hiljemalt 2024. aastal

Kavandatava tegevuse eeldatavad olulised mõjud

Mõju Natura 2000 aladele ehk Natura hindamine	Kõikidele mõjualasse jäävatele Natura 2000 ala kaitse-eesmärkidele viase läbi Natura hindamine. Tugineb läbiviidavate uuringute andmetele.
Kumulatiivsed mõjud e kuhjuvad mõjud	<p>KMH aruande koostamisel hinnatakse koostööpartnerite teiste sarnaste elluviidud kui ka võimalusel kavandatavate planeeringute ja projektidega, et vältida merealal kumulatiivseid mõjusid, sh mere elustikule rände puudulikkuse ja/või takistuste teket.</p> <p>KMH aruande koostamisel on võimalik kumulatiivsete mõjude hindamisel arvesse võtta sarnaseid projekte või mõne tegevuse sarnaste mõjude kuhjumist kaasa toovaid kavandatavaid muid projekte, mis on jõudnud käesoleva KMH aruande koostamise ajaks vähemalt samasse hindamise etappi ehk on võimalik arvestada teise projekti kohta kogutud ja avaldatud uuringu andmeid. Käesolev KMH ei saa hinnata kumulatiivseid mõjusid planeeringute ja projektide osas, mis on veel hoonestusloa või KMH programmi etapis ehk välja pole selgitatud reaalsete ja elluviidavate alternatiivide lahendus ja maht.</p>

